

SONGUL UNSAL

Kaktuslar ham Gullaydi

*Ishon menga: hayot senga kaktuslarning tikanlarini emas,
rango-rang ochilgan gullarini ko'rsatadi.*

MILLIONLAB INSONLAR QALBIDAN JOY
OLGAN KITOBLAR

SONGUL UNSAL

*Kaktuslar ham
Gullaydi*

"ZUKKO KITOBXON"
TOSHKENT - 2022

"Zukko kitobxon" nashriyoti ushbu kitobni Turkiyaning "Olimpos" nashriyoti bilan "Akdem Telif Haklari ve Tercüme" agentligi vositachiligida 2022-yil 3-yanvarda tuzilgan shartnoma asosida chop etdi.

Mualliflik huquqini hurmat qiling!

Agar kitobning oldi muqovasida qalbakilashtirishdan himoyalovchi vosita gologramma bo'lmasa, demak, bu kitob qalbaki.

Darhol +99 871 200-98-99 telefon raqamiga qo'ng'iroq qilishingizni iltimos qilamiz! Buning uchun sizdan benihoya minnatdor bo'lamiz va sizga kitob sovg'a qilamiz.

UO'K: #21.512.161-3

KHK: #4(5Turk)

U - 53

SONGUL UNSAL. "Kaktuslar ham gullaydi" / turk tilidan Ulug'bek JANGCHIDDINOV va Risolat IBRAGIMOVA tarjimai / "Millionlab insonlar qalbidan joy olgan kitoblar" turkumi - T.: "ZUKKO KITOBXON", 2022. - 160 bet.

Bu foniyl dunyodagi ba'zi odamlar menga choh qazishgan bo'lsa-da, o'sha chohdan o'zgarib chiqdim - yanada kuchliroq bo'ldim!

Bu yo'llarda bir qancha vaqt o'zimni yo'qotib, hech narsani his qilmay yurdim. Lekin o'rgandim: inson o'zi yurgan yo'llarga gullar ekib olg'a intilishi kerak ekan. Agar yarim yo'lda qolsa-yu, orqaga qaytadigan bo'lsa, o'sha yo'llar gullar bilan bezatilgan bo'lishi kerak ekan.

Hattoki kaktuslar ham gullashi mumkin bo'lgan bu dunyodagi ba'zi bir odamlarning qalbi allaqachon so'lib, qurib qolgan.

"G'am-alam, tashvishlar ustma-ust kelib, chiday olmaydigan holga tushib qolsangiz ham, taslim bo'lmang! Ana shundagina taqdiringiz o'zgaradi!"

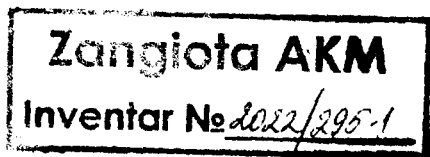
Mavloni (Jaloliddin Rumi)

ISBN 978-9943-8021-8-6

© Songul Unsal.

© "Olimpos" yayinlari & Akdem
Telif Haklari ve Tercüme" jansi.

© "Zukko kitobxon" nashriyoti.

SONGUL UNSAL

*Kaktuslar ham
Gullaydi*

Qalbingiz g'amga botgani tufayli: "Ushbu tuyg'u doimo qalbimning bir chetida saqlanib qoladi", – deya ich-ichingizdan his qilyapsiz. "Unuting", "Baxtli bo'ling", "O'tib ketadi" kabi gaplarni eshitishdan charchagandirsiz, balki. Shu sababli sizga: "Unuting", – demayman, ammo hayotingizni ham davom ettiring.

Ko'zingizga zulmat kabi ko'rinayotgan o'z hayotingizga o'zingizdan boshqa hech kim yorug'lik baxsh eta olmaydi.

Bularni o'ylar ekansiz, qalbingizda borgan sari alangalanayotgan g'am-alamlar yong'iniga to'xtashni buyuring.

Bilaman: har kimning dardi o'zi uchun ortiqchalik, ko'plik qiladi.

Lekin shuni ham unutmang: bunday g'am-tashvishlarni boshidan kechirgan yagona inson siz emassiz. Xuddi siz kabi azob-u alamlar tufayli tunlarini bedor o'tkazgan qanchadan qancha insonlar bor...

O'zingizni xo'rlangandek his qilmang: aldangan, tark etilgan, yarim yo'lda tashlab ketilgan yoki sevimagan qanchadan qancha insonlar bor.

O'zingiz ham sizni sevgan har bir insonni sevmagansiz-ku. Sevolmasdingiz ham.

Yagona farq shundaki: siz o'zingiz sevmagan insonlarga umid bermadingiz. Bu sizning boshqalardan ustun tomoningiz, bu ustunligingiz bilan ovunsangiz arziydi.

Sizni umidvor qilib, lekin yarim yo'lda tashlab ketgan insonlarning hayotingizga qayta aralashishiga izn bermang.

Siz xohlagancha ushbu g'am-alamlar haqida o'y surishingiz mumkin, ammo o'ylayverganingiz sari qalbingizni yanada yoqaverasiz.

Yuragimizda qanchalab alamlar yong'ini bor, barchasi Allohga omonat!

Bilaman: boshqa bir insonga o'z dardingizni aytib bo'lmaydi, anglatib bo'lmaydi. Bilaman: hech bir inson biron-bir g'am-alamni o'z boshidan kechirmagunicha anglolmaydi.

Ammo ba'zida o'zimni o'ttiz qavatli binodan qulasam-da, hat-toki burnim ham qonamagan, ammo ruhim parcha-parcha bo'lib ketgandek his qilaman.

His-tuyg'ularning rangi yo'q, hajmi yo'q, lekin, shunga qaramay, qalbimiz ular bilan to'lib-toshgan.

Ammo inson o'zining eng buyuk imkonini eng chorasiz daqiqalarida topadi.

Ruhimiz yongan sari kelajagimiz yorqin bo'lar ekan.

Doimo eski davrlarni sog'inaman.

U davrlarda yashash zavqi naqadar ajoyib edi-ya... G'am-alamlar, ko'ngilsizliklardan yiroq edi... Huzur-halovat, samimiyat hamroh edi.

Avvalo, sabr bor edi...

Sevgan inson uchun sabr qilinardi...

Biron joyga ketgan insonining qaytishi ham sabr bilan kutilardi...

Hattoki ilgarilari biron-bir qo'shiqning naqarotining radioda berilishiga umid qilib, sabr bilan kutilardi...

Hozirgi kunlarda esa na kimnidir sabr bilan kutganimizga ishonchimiz komil va na kimdir tomonidan kutilganimizga...

Hattoki sadoqat qanday fazilat ekanligini unutib qo'ydik.

Sevgi o'z o'rnini xiyonatga tashlab ketganidan buyon barcha zulmat-u qorong'ilik ichida qolib ketdi, qalbimizdagi g'am-alamlar yong'inining sababi ham asli shu. Yaxshi insonlarni g'am-alamlar olovida yoqib, o'zlarining qop-qora, kir bosgan qalblari va dunyolariga yorug'lik bag'ishlamoqchi bo'lishdi...

O'ylaymanki, hayot kutishingizga arziydigan eng pok sevgini sizga taqdim etadi.

Kelajak hayotingizda yuz berishi mumkin bo'lgan, ammo ayni vaqtda xayol ham qila olmaydigan vaziyatlarni ko'p ham o'ylayvermang... Insonlarni balo-qazolardan himoya qilish haqida ham ko'p siqilavermang...

Ha, afsuski, qilib bo'lingan xatolar bor, hazm qilish juda ham qiyin bo'lgan narsalarni boshdan kechirgan bo'lishingiz mumkin, ammo unutmang: siz hali ham nafas olyapsiz.

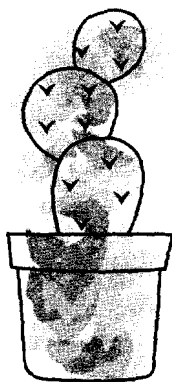
Qiyin bo'lishi bilaman, ammo sizga ushbu azoblarni bergan insonlarni afv etib, keyingi qadamni tashlang.

Sizga g'am-alam chektirgan insonlar hattoki vijdoni azoblanmay, kulgancha o'z hayotini davom ettirar ekan, hayotingizga ularning yana aralashishlariga izn berasizmi yoki yangi bir yo'l kashf etib, shu yo'lda shaxdam qadamlar bilan oldinga intilasizmi? O'zingiz qaror qiling: bunga kuch-quvvatingiz yetadi.

Nima ham deya olaman: men yolg'izlik saltanatining qirolichasiman. Oxirgi paytlarda shuni tushundimki, insonlar yolg'izlikdan juda ham qo'rqishar ekan, ammo aslida yolg'izlik sizga o'zligingizni kashf etishingizga yordam beradi.

Yolg'iz qolmaslik uchun hayotingizga kirib kelishni istagan har kimsaga izn beraversangiz, ichingizdagi go'zalliklar o'zingizga ham sezdirmasdan, asta-sekin tugab, yemirilib yo'qolib ketaveradi. Chunki hayotingizga kirib kelgan har bir yangi inson sizdan o'zi bilan nimalarnidir olib ketadi.

Hayotingizga munosib bo'lgan inson o'z vaqtida keladi va sizni topadi.

Yashil rangda huzur, halovat bor, ko'k rangda esa boqiylik...
Har kimning ichida biroz yashil va biroz ko'k rang bor.
Shuning uchun baxtli bo'lishni istasangiz, avvalo, o'z qalbingizga boqing.

Qalbingizdagi bahorlar chiriganmi? Moviy dengizlaringiz qurib qolibdimi? Beg'ubor osmoningizni zulmat qoplaganmi?

Avvalo, ushbu muammolaringizni hal qiling.

O'zingizni seving, o'zingizni qadrlang, o'zingiz uchun nimalardir qiling.

Muhim qaror qabul qilishingizdan avval sevgan insonlaringizning bu boradagi fikrlariga, albatta, e'tibor bering, ammo so'nggi qarorni o'zingiz qabul qiling.

Duo qiling...

Kitob o'qing...

Qalbingizdagi yangi filmlarni, nozik joylarni kashf qiling...

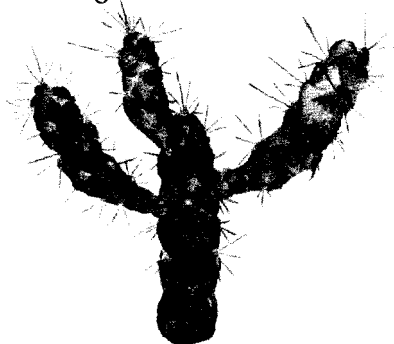
Tabassum qiling...

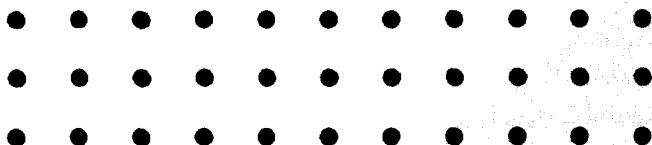
Evaziga hech nima istamasdan yaxshiliklar qiling...

Biron kimsaning o'zingiz haqingizda qaror chiqarishiga aslo izn bermang!

Barchasi o'zingiz istaganingizdek bo'lsin!

*Hayotning eng go'zal tomoni nimaligini
bilasizmi? Har bir narsaning ilohiy adolat ustiga
qurilganligi. Qilingan hech bir amal yashirin
qolmaydi. Qilingan yaxshiliklar evaziga yaxshilik
qaytganidek qilingan barcha yomonliklar ham
qachondir o'z "meva"sini beradi – insonni oyog'idan
chaladi. Aslo intiqom olmang,
intiqom olishni Allohga topshiring.
Intiqomni Allohga topshirishning rohati
boshqacha. Shunday qilsangiz, barchasi go'zal
bo'lishiga ishonasiz va bilasiz.*

Ayni davringizni va makoningizni zavq-u shavqqa to'ldiring.
Sabr qiling.

Qalbingizda turgan joyingizdan ketish emas, aksincha qolish fikri joy olsin.

Bittagina xato tufayli sizga qilingan o'nlab yaxshiliklarni unutadigan darajada nonko'r bo'lmang.

Tabassum qiling...

Gul xarid qiling....

Yaqinlaringizga sovg'a ulashing...

Uzr so'rang...

Boshqalarni ranjitmang...

O'zingiz xafa bo'la turib, boshqa bir insonni ham xafa qilmang.

Chunki ranjigan, iztirob chekayotgan boshqa bir qalbni boshqalarga nisbatan siz ko'proq, yaxshiroq anglashingiz lozim.

Hayotingiz uchun kurashar ekansiz, o'z foydangiz uchun, o'z maqsadingizga erishish yo'lida boshqalarga xushomadgo'ylik qilmang.

Asliyatingiz qanday bo'lsa, shundayligingizcha qoling.

Ruhan iztirob chekkaningizda: "Ezildim. Aynan mana shu joyim iztirob chekyapti", – deb qalbingizga ishora qiling.

Qarshingizdagi inson, balki, buni ko'rmas, ammo his qiladi.

Qalbingizga juda ham e'tiborli bo'ling. Shunday e'tiborli bo'lingki, qalbingiz kirlanmasin.

Siz insonlarning o'zlarini emas, balki ularning o'zingiz uchun foydali xislatlarini sevasiz.

Ular sizni qanchalik baxtli qila oladi?

Ular siz uchun nimalarga qodir?

Ular sizdan hech qachon ranjimasligi kerak, ammo siz ularni ranjitganingizda xafa bo'lmasliklari kerak, to'g'rimi?

Siz tanqid qilishingiz mumkin, ammo u aslo sizni tanqid qilmasligi kerak, to'g'rimi?

Demak, siz insonlarni emas, o'z ichingizdagi xudbinligingizni sevasiz.

Shu tufayli ham o'zingizga foydasi tegmaydigan, "ortiqcha" insonlarni atrofingizda ushlab o'tirmaysiz. Ulardan xabar kelmay qo'ysa, izlamaysiz. Ularning hol-ahvoli bilan qiziqmaysiz. Biron-bir tashvishi bo'lsa, tashvishi haqida hatto o'ylamaysiz ham.

Shuni bilmaysizki, u insonda ham Allohdan qo'rqadigan qalb va bitishi kutilayotgan yaralar bor.

Insonni inson ekanligi uchun sevisht kerak. O'sha sevgan insoningizga munosib va loyiq bo'lishingiz kerak.

Sezyapsizmi-yo'qmi – bilmayman-u, ammo har narsani juda tez tugatyapmiz.

Bir lahzada samimiy bo'lamiz, bir lahzada baxtdan osmonga uchgan oyoqlarimiz yerga tegadi.

Qilingan barcha go'zalliklarni arzimasa sanab, lekin bitta xatodan g'azablanamiz.

Ba'zan nimalarningdir o'z yo'lida to'g'ri ketmayotganini his qilamiz, ammo buni isbotlay olmaganimiz uchun sabr qilamiz. So'ngra esa ushbu isbot etolmagan kechinmaning qalbimizga sanchilgan pichog'i bilan o'z yo'limizda davom etamiz.

Qalbingiz, haqiqatan ham, qalbi bor insonga loyiq bo'lsin, unga intilsin.

U sizni o'z manfaatlari uchun emas, qalbingiz uchun sevsin.

Men shundayman!

Ba'zida boshqa insonlarga nisbatan juda ham ko'p iztirob chekaman.

Yangi bir joyni ko'rsam, quvonaman...

Yangi bir qo'shiq eshitsam, qalbim huzurlanadi...

Yoki yangi bir kiyim xarid qilsam, o'zimni qayta tug'ilganday baxtiyor his etaman.

Sumkamda ko'plab umidlarim bor, charchaganimda eng birinchi navbatda uni ochaman.

Meni oz, juda ham kichik bo'lgan narsalar ham baxtiyor qiladi. Ishtaha bilan tanovul qilgan taomimdan yana bir likopcha olib kelinsa ham birinchisi kabi xursand qilmaydi, ikkinchi likopchadagi taom u qadar lazatlidek tuyulmaydi.

Kamdan kam insonlarni sevaman. Kamdan kam insonlarga ishonaman. Ba'zan esa o'zimdan boshqa hech kimga ishonmayman.

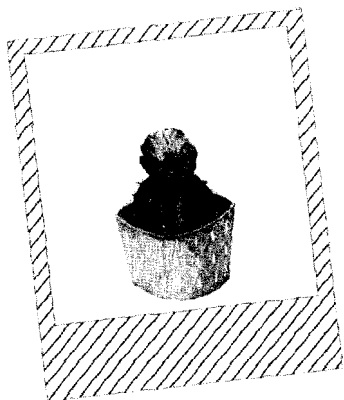
Ba'zan xayolimdan o'tgan fikrlar besh yuz kilometr tezlikda bir-biri bilan to'qnashib ketishini to'xtata olmayman.

Keksayyapmanmi yoki asta-sekin aqlimni yo'qotyapmanmi – bilolmayman.

Ammo qalbmida hali-hanuz umid bilan gul parvarish qilyapman.

Umid doimo bor. Ishq doimo mavjud bo'ladi.

Shunday bo'lishi ham kerak, axir, bu dunyodagi boshqa tashvishlar azob chekishga arzimaydi-da.

Qanchalik salbiy fikrlasangiz, o'zingizga salbiy narsalarni shunchalik jalb qilasiz.

Qadr ko'rmagan yerda o'zingizni majburlab ortiqcha turib qolmang.

Sizni qanchalik qadrlashlariga qarab, boshqalarni ham shunday qadrlang – shunday yo'l tuting.

Minnatdor bo'lmaydigan insonlar uchun ko'p ham tashvish chekmang, g'am yemang. Hayot bu qadar uzun emas. Barchani birdek baxtli qilolmaysiz.

Sizga nisbatan qilingan o'nlab nohaqliklarga qaramay, ularni o'z hayotingizdan chiqarib yubormaganingizning o'zi go'zal bir mo'jiza, ular buni his etishlari lozim.

Kimlardir sizdan qilgan yaxshiliklaringiz uchun minnatdor bo'lmay, aksincha qila olmagan ishingiz uchun norozi bo'lsa, ularni hayotingizdan chiqarib yuboring. Agarda ularni hayotingizdan chiqarolmayotgan bo'lsangiz, ular uchun shu kungacha amalga oshirib kelayotgan yaxshiliklaringizni to'xtatingki, sizning qadringizni bilishsin.

Zangiota AKM

Inventar № 2022/295-1

Insonlar sizni o'zgartirishlariga yo'l qo'ymang.
Boshqasi sizni sevishi uchun o'zingiz
yoqtirmaydigan ishlarni qilmang.
Sochingizni o'zgartirmang...
Kulishingizni o'zgartirmang...
Eng muhimi, fikrlaringizni o'zgartirmang.
Siz aynan o'zligingizcha go'zalsiz!
Sizni sevishni istagan inson kamchiliklaringiz
bilan birga sevsin.

Insonlar bu qadar pastkashlikka qachon ulgurishdi ekan?

Insonlar qachondan beri o'zlarini, inson ekanliklarini unutib, o'z hirslari yo'lida boshqalarni qurbon qiladigan bo'ldilar?

Shoirlardan biri: "Bir kun bir kishi: "Ey inson o'g'li", – desa, hech kim unga e'tibor ham qaratmaydigan davr kelishini aytgan ekan.

Qo'rqamanki, barchasi yanada yomon tomonga o'zgarib bormoqda.

Eng birinchi navbatda, go'zalliklar, ezguliklar yo'qolib bormoqda.

Oz narsaga qanoat qilish mumkin bo'lgan bir paytda atro-fimiz ochko'z insonlarga to'lib-toshmoqda.

Hatto oz narsaga qanoat qiluvchi insonlar ham borgan sari qanoatdan yiroqlashyapti.

Ammo barcha bir narsani unutib qo'ygan: biz o'tkinchi dun-yodamiz. Oqibati nimaligini bila turib, hirslaringizni bo'yningiz-ga bir tosh kabi bog'lab, o'zingizni asta-asta dengizning tubiga otayotganga o'xshaysiz..

Unutilgan yana bir narsa bor: ichingizdagi kibr ham, xudbin-lik ham, "men"ingiz ham kun kelib sizni tamom qiladi.

Agar sizning qalbingiz ham shunday bo'lsa, aslo baxtli bir ni-hoyani kutmang.

Nimani qoralasangiz, u yashaydi; aybini qidirganingiz sari oshkor bo'ladi; sharmanda qilishga urinsangiz, insoniyligingiz ham sharmanda bo'ladi.

Sizga bir narsa aytaymi? **Ba'zi insonlarni sevgi, ishq va huzur-halovat ham tuzata olmaydi.**

Yomonlik ba'zan yuqumli bo'ladi.

Songul Unsal

Yomon insonlardan uzoq yuring.

Sizni xafa qiladigan va sizga iztirob chektiradigan har qanday narsadan chetlashing.

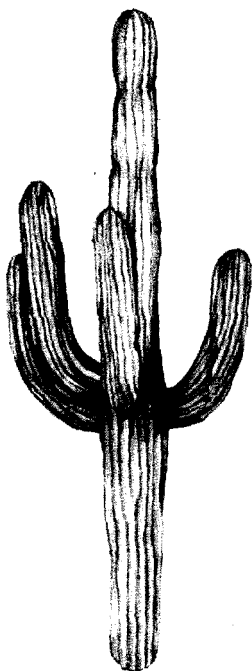
Sizga nomiga yaxshilik tilaydigandek, aslida esa baxtsiz bo'lishingizni ko'zlari mushtoq bo'lib kutayotgan insonlar bor. Ularning aslida kim ekanliklarini anglaganingizda shuni tushunib yetasizki, bunday insonlarni ajratib olish uchun ikki ko'z kamlik qilar ekan.

His-tuyg'ularning ahamiyati aynan shu nuqtada bilinadi.

Nimani his qilayotgan bo'lsangiz, o'sha narsa amalga oshadi.

Isbot eta olmayotgan, ammo sodir bo'lishi shak-shubhasiz bo'lgan har narsa birma-bir yuzaga chiqa boshlaydi.

O'zingizni yanada tushkun ahvolga tushirishni istamasangiz, yuragi balchiqqa to'la insonlarning derazalari tagiga gul qo'ymang. Ularning derazasi har qanday narsani balchiq kabi ko'rsatadi.

Bilaman: ba'zi narsalarga to'ymaysiz.

Tanqid qilishga, birovlarining qalbini jarohatlashga, tanimagan insonlaringiz haqida biron-bir xulosaga kelishdan to'ymaysiz.

O'rnida bo'lishni chin qalbingiz bilan istagan insonlaringizga laganbardorlik qilishdan to'ymaysiz.

Tanqid qilishning nima ekanligini to'g'ri anglamay turib, haqorat qilib: "Ha-a, tanqidni qabul qilolmayapsan, qachon tanqidlarni to'g'ri qabul qilasan?" - deyapsiz.

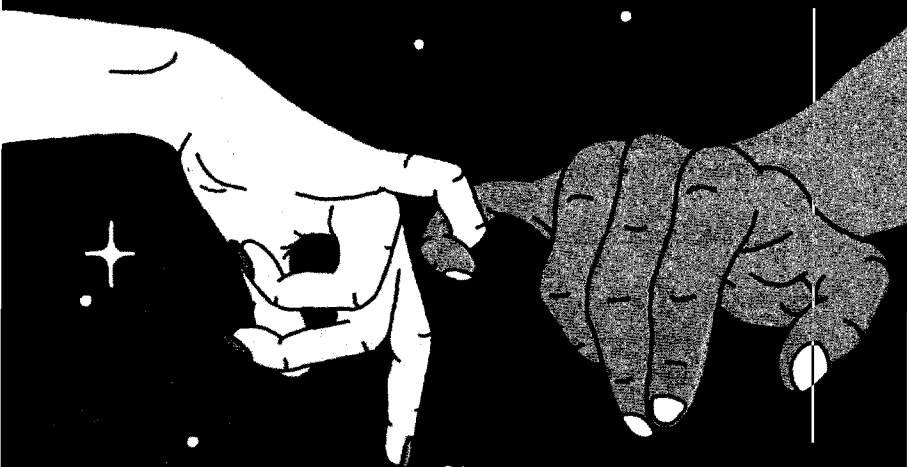
Haqorat qachondan beri tanqid deb ataladigan bo'lib qoldi?

Ular sizning g'amgin tuyg'ularingizni bartaraf etadigan insonlar emaslar. Shu tufayli ular qilgan har narsani tanqid qilishning o'rniga siz ham bir nimalar qilingki, biz ham sizni olqishlaylik.

O'zingizni baxtsiz his qilyapsiz, shuning uchun boshqalarning baxtli bo'lishini istamayapsiz.

Qilayotgan ishingiz boshqalarning qalbini ranjitishdan boshqa narsaga yaramayapti. Siz shu harakatlarni kimga nisbatan qilayotgan bo'lsangiz ham, u insonning bularga e'tibor bermayotganligini o'ylayapsiz, ammo ishoning: sizning bunday harakatlaringizdan ular juda iztirob chekyapti.

Nachora, Alloh qalbingizga ezgulik bersin...

Qabul qilmoq go'zaldir...

**Dastlab, biror nima haqida eshitishni ham
xohlamasangiz-da, vaqt o'tishi bilan ushbu
narsalarga ko'nikasiz.**

Yoki hali ham tirikligingizni anglab:

**"Ha, men buni boshimdan kechirishim kerak edi va
shunday ham bo'ldi", – deb ko'nikasiz yoki
xayollaringizdagi qabul qilib bo'lmaydigan
savollar bilan kurashasiz.**

Biron narsadan voz kechayotganimni his qilsam, o'zimni o'zim yangilayman. Tugagan nuqtamda yanada yangi qirralarimni kashf qilaman va o'sha onda shuni anglaymanki, inson yiqilmasa, yuksalmas ekan.

Ma'lum bir nuqtada fikrlarim yuksaladi. O'sha lahzada azoblari yuksala olmasligini bilaman. Demak, insonni boshidan kechirganlari pastga tortar ekan-da.

Ammo inson yuqoridan qulab, chalqancha yotmasa, aslo osmonni ko'ra olmas ekan.

O'zimda yaxshi taassurot qoldirmaydigan insonlarning barchasini rad qilaman.

Hasad bilan qaraydigan, yiqilishimni kutadigan, "yordam" nomi ostida "yaxshilik"lar qiladigan, ya'ni menga azob bergan insonlarning birortasini ham unutmادim.

Har narsa, albatta, bir kun aytiladi, ammo har doim va har yerda ham aytilavermaydi.

Men biron-bir masalada qo'limdan kelganicha chuqur o'ylab, shundan keyingina harakat qilaman. Shu kunga qadar boshqalarga zarar beradigan inson bo'lmادim, ammo, shunga qaramay, vaqti kelganida barchasidan birma-bir uzoqlashdim.